

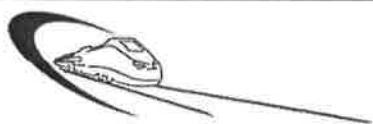
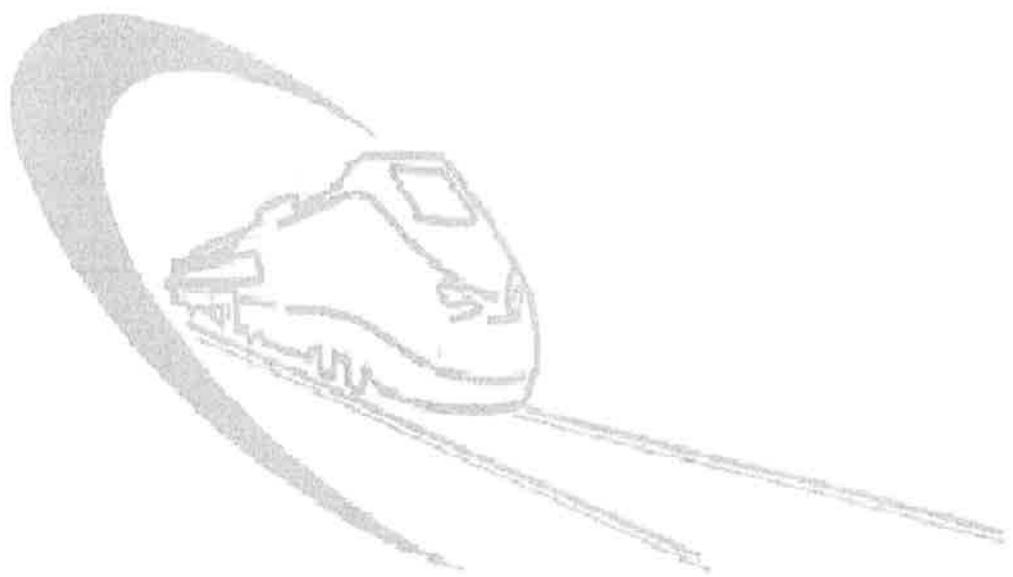

Република Северна Македонија

АГЕНЦИЈА ЗА РЕГУЛИРАЊЕ НА ЖЕЛЕЗНИЧКИОТ СЕКТОР

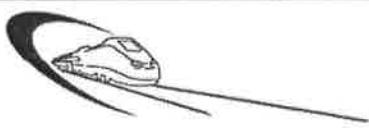
2022

**ИЗВЕШТАЈ ЗА РАБОТЕЊЕТО И ФИНАНСИСКИ
ИЗВЕШТАЈ НА АГЕНЦИЈАТА ЗА РЕГУЛИРАЊЕ НА
ЖЕЛЕЗНИЧКИОТ СЕКТОР ЗА ЈАНУАРИ-ЈУНИ 2022
ГОДИНА**

Вовед	3
1. Основање и надлежности на Агенцијата	5
2. Работа на Агенцијата	7
2.1. Органи на Агенцијата	7
2.2. Финансирање	8
3. Извештај за активностите на Агенцијата за регулирање на железничкиот сектор во периодот Јануари - Јуни 2022 година	8
3.1. Дозвола за вршење на јавен железнички превоз, дозвола за вршење на превоз за сопствени потреби и дозвола за управување со железничката инфраструктура	8
3.1.1 Упис во Регистарот на дозволи за вршење јавен железнички превоз издадени од надлежни органи на земји членки на Европската унија.....	9
3.2. Жалба на железничкиот превозник по актите донесени од управителот на Инфраструктура	9
3.3. Соработка со национални државни органи, организации и институции	9
3.4. Меѓународна соработка.....	14
4. Контрола на квалитетот на услугите кои железничките превозници им ги обезбедуваат на патниците во железничкиот сообраќај и права на патниците и услугите кои управителот на инфраструктурата им ги обезбедува на железничките превозници	15
5. Финансиски извештај за периодот Јануари - Јуни 2022 година на Агенцијата за регулирање на железничкиот сектор.....	18
Табела 1 - Расходи со 30 јуни 2022 година во однос на планирани за 2022 година и реализирани во 2021 година.....	19
Табела 2 - Расходи со 30 јуни 2022 година во однос на планирани за 2022 година, реализирани во цела 2021 година и реализираните со 30.06.2022 година	25

Вовед

Железницата претставува значаен глобален сегмент во транспортниот систем на Европа со реални перспективи за поврзување и проширување кон Азија. Фокусот на интересирање кај стопанството, финансиските и политичките структури за железничкиот патнички и товарен сообраќај е се поизразен. Целта е овој важен сектор да се постави на нови основи во насока на зголемување на неговата конкурентност и профитабилност на глобален план.

Дерегулацијата на повеќе од еден век постоечката поставеност на железницата во Европа и целосната реформа, ја иницира и ја води Европската Унија преку своите тела и органи. Законската основа за сите промени во железниците во Европа е дефинирана во директивите и регулативите на Европската Унија. Тие се насочени кон остварување на основната цел: економичен, конкурентен, ефикасен и профитабилен железнички сообраќај.

Согласно европските директиви и регулативи инфраструктурата е независна и одвоена од железничкиот транспорт.

Железничката инфраструктура на Република Северна Македонија како јавно добро од општ интерес е одвоена од железничкиот транспорт и во новите услови треба да е достапна за сите оние оператори, односно железничките транспортни компании кои ги исполнуваат условите за вршење на транспортна дејност во превозот со железници.

Предностите на овој вид сообраќај од аспект на економска ефикасност (евро/тон/км и евро/патник/км) и од аспект на еколошка прифатливост (особено за градски и приградски средини) ги насочуваат развојните текови на копнениот транспорт се повеќе кон железниците.

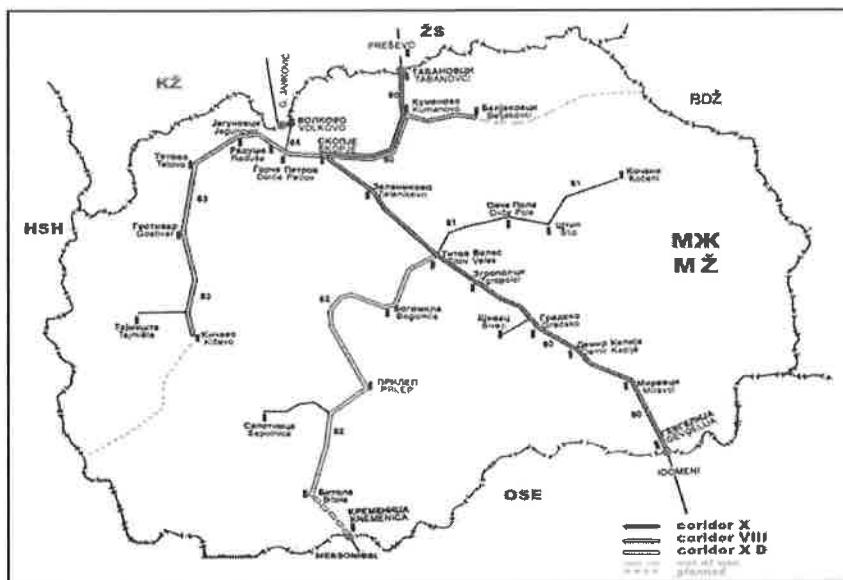
Република Северна Македонија е значајна точка - крстосница каде се вкрстуваат два меѓународни коридори:

- Коридор X : од Салцбург во Австрија до Солун во Грција.
- Коридор Xd : кој е разгранок на Коридорот X и започнува во Велес, Битола и завршува во Солун во Грција.
- Коридорот VIII од Драч во Албанија преку Северна Македонија до Бургас и Варна во Бугарија, кој што е во фаза на изградба.

Слика 1. Мрежа на железничката инфраструктура во Република Северна Македонија

Железничката мрежа се состои од четири главни линии, со вкупна должина од 699 км единечен колосек, од кои само пругата по Коридорот X од Табановци до Гевгелија во должина од 215 км е електрифицирана. Најфреквентен е Коридорот X на кој што се одвива најголем дел од железничкиот сообраќај т.е. целиот транзитен сообраќај.

Од аспект на состојба на пазарот на железнички услуги, со трансформацијата на Македонски железници во 2007 година, во Република Северна Македонија постојат две железнички автономни компании - Јавното претпријатие за железничка инфраструктура Железници на Република Северна Македонија - Скопје, како управител на железничката инфраструктура и Железници на Република Северна Македонија Транспорт АД - Скопје, како единствен железнички превозник.

1. Основање и надлежности на Агенцијата

Агенцијата за регулирање на железничкиот сектор е основана како самостојно и непрофитно правно лице со јавни овластувања утврдени во Законот за железничкиот систем („Службен весник на Република Македонија“ бр. 48/2010; со понатамошните измени идополнувања). Агенцијата се стекна со статус на правно лице и започна со работа на 27.02.2009 година.

Нејзините надлежности се пропишани со Законот за железничкиот систем и за својата работа одговара пред Собранието на Република Северна Македонија.

Основната задача на Агенцијата е обезбедување транспарентно и недискриминирачко работење на телата и институциите поврзани со работењето на железницата, како и другите учесници кои обезбедуваат услуги во железничкиот јавен превоз и функционирање на железничкиот сектор во Република Северна Македонија согласно законските надлежности.

Агенцијата континуирано соработува и разменува информации за својата работа и практики со регулаторните тела за железници на државите членки на ЕУ и на регулаторните тела во државите од регионот, како и со други државните тела и органи одговорни за хармонизација на националната регулатива со регулативата на Европската Унија.

Согласно член 97 од Законот за железничкиот систем, за остварување на надлежностите од својот делокруг, Агенцијата е надлежна:

- За дефинирање и контрола над критериумите за квалитет на железничките услуги дадени од превозниците и управителите на инфраструктура
- Да врши мониторинг за почитување на правата на патниците
- Да обезбеди дека надоместокот за пристап до инфраструктурата утврден од управителот на инфраструктурата е недискриминаторски, согласно Законот за железничкиот систем;
- Да презема мерки за спречување на неправично и дискриминаторско однесување на управителот на инфраструктурата и секој превозник или барател за доделување на инфраструктурен капацитет;
- Да презема мерки за спречување на неправично и дискриминаторско однесување меѓу два или повеќе превозника при давањето на услуги во железничкиот превоз;
- Да презема мерки при неправично и дискриминаторско применување на објавата на мрежа и рамковните договори;

- За одобрување на наплата на надоместок во случај на заситена инфраструктура, ако планот за капацитети не може да се реализира или понудените решенија се неекономични и финансиски неисплатливи;
- За контрола на пристап и користење на објекти и стабилни постројки со кои не управува управителот на инфраструктурата, а кои се регулираат со договор меѓу давател на услуга и еден или повеќе превозници;
- Да издава дозволи за вршење јавен железнички превоз согласно со членот 16 од Законот за железничкиот систем;
- Да издава дозволи за вршење превоз за сопствени потреби, согласно со членот 20 од Законот за железничкиот систем;
- Да издава дозволи за управување со железничката инфраструктура, согласно со членот 21 од Законот за железничкиот систем;
- Да донесува и спроведува подзаконски акти врз основа на Законот;
- Да води управни постапки и донесува одлуки во управна постапка согласно со одредбите на Законот за железничкиот систем и Законот за општата управна постапка;
- Да дава мислење и учествува при подготовкa на закони, прописи и други акти што се однесуваат на железничките услуги, како и при склучувањето, односно пристапувањето на Република Северна Македонија кон меѓународни договори од областа на железниците;
- Да води регистар за издадени, поништени, повлечени дозволи за вршење на јавен железнички превоз издадени на превозник и дозволи за управување со железничка инфраструктура издадени на управител на инфраструктура;
- Да го набљудува железничкиот пазар со цел да ја анализира конкуренцијата меѓу различните видови превоз и
- Да врши мониторинг на конкуренцијата на пазарот на железнички услуги, вклучувајќи го и пазарот за превоз на стока по железница.

Агенцијата одлучува во жалбена постапка, по поднесена жалба од страна на барател, доколку истиот смета дека бил неправично третиран, дискриминиран или на некој начин оштетен и не се согласува со одлуката донесена од управителот на инфраструктурата, а во врска со:

- објавата на мрежа,
- критериумите содржани во објавата на мрежа,

- процесот за доделување на инфраструктурните капацитети и постигнатите резултати,
- планот за наплата,
- висината или структурата на надоместокот за пристап до железничката инфраструктура и
- договорите за пристап согласно член 65 од Законот за железничкиот систем.

2. Работа на Агенцијата

Работата на Агенцијата е јавна при што основни принципи се: законитост, стручност, професионалност, транспарентност и одговорност во работењето.

2.1. Органи на Агенцијата

Органи на Агенцијата се Управен одбор и Директор на Агенцијата.

Управен одбор, составен од три члена, од кои еден е претседател на Управниот одбор. Претседателот и членовите на Управниот одбор ги именува Собранието на Република Северна Македонија, на предлог на Комисијата за прашања на изборите и именувањата на Собранието на Република Северна Македонија, со мандат од четири години, со можност за уште еден мандат. Управниот одбор се конституираше на ден 25.08.2021 година во комплетен состав од претседател и членови.

Управниот одбор одлучува на седници кои ги свикува претседателот на Управниот одбор. Седниците се јавни, но по исклучок, Управниот одбор може да одлучи дали седницата или расправата по некоја точка ќе биде затворена за јавноста. Одлуките на Управниот одбор се донесуваат со мнозинство гласови од вкупниот број членови на Управниот одбор.

Директор на Агенцијата, кој раководи со работата на Агенцијата и е одговорен за законското работење на Агенцијата. Директорот е именуван од страна на Управниот одбор по пат на јавен оглас, со мандат од четири години и можност за уште еден мандат.

Организационите единици за вршење на стручните работи за потребите на Агенцијата се:

- 1) Сектор за железнички сообраќај,
- 2) Сектор за железничка инфраструктура,
- 3) Сектор за правни, административни и општи работи, и
- 4) Сектор за финансиски прашања и сметководство.

Агенцијата во моментот брои 3 вработени.

2.2. Финансирање

Средствата за работа на Агенцијата согласно закон се обезбедуваат од наплата на годишна такса за регулирање на пазарот на железничките услуги, и тоа 1,5% од остварениот годишен надоместок за користење на железничката инфраструктура, од кои 30% се наплаќаат од управителот на инфраструктурата, односно Јавното претпријатие за железничка инфраструктура Железници на Република Северна Македонија - Скопје, и 70% од железничкиот превозник, односно Железници на Република Северна Македонија Транспорт АД - Скопје.

Агенцијата работи со и има своя сметка. Финансиското работење на Агенцијата за регулирање на железничкиот сектор е во согласност со одредбите содржани во Законот за сметководство на непрофитни организации и други акти кои се однесуваат на непрофитни правни лица, позитивните прописи кои го регулираат финансиското работење на органите со јавни овластувања, како и останатите позитивните правни прописи во Република Северна Македонија.

3. Извештај за активностите на Агенцијата за регулирање на железничкиот сектор во периодот Јануари - Јуни 2022 година

3.1. Дозвола за вршење на јавен железнички превоз, дозвола за вршење на превоз за сопствени потреби и дозвола за управување со железничката инфраструктура

Согласно член 15 од Законот за железничкиот систем, јавниот превоз на патници и/или стока железничкиот превозник го врши врз основа на дозвола за вршење на јавен железнички превоз и сертификат за сигурност за вршење на јавен железнички превоз. Дозволата за вршење на јавен железнички превоз ја издава Агенцијата.

Согласно член 20 од Законот за железничкиот систем, правно или физичко лице кои врши превоз за сопствени потреби треба да има дозвола за вршење на превоз за сопствени потреби и сертификат за сигурност за вршење на превоз за сопствени потреби. Дозволата за вршење на превоз за сопствени потреби ја издава Агенцијата.

Согласно член 21 од Законот за железничкиот систем, за управување со железничката инфраструктура управителот на инфраструктура мора да има дозвола за управување со железничка инфраструктура и одобрение за сигурност за управување со железничката инфраструктура. Дозволата за управување со железничка инфраструктура ја издава Агенцијата.

Во периодот Јануари-Јуни 2022 година до Агенцијата не беше поднесено барање за издавање на дозвола за вршење на јавен железнички превоз, дозвола за вршење на превоз за сопствени потреби и дозвола за управување со железничката инфраструктура.

3.1.1 Упис во Регистарот на дозволи за вршење јавен железнички превоз издадени од надлежни органи на земји членки на Европската унија

Согласно член 18 од Законот за железничкиот систем, на територијата на Република Северна Македонија се признаваат дозволите издадени на превозници од надлежни органи на други држави во согласност со законодавството на Европската унија, а Агенцијата ја потврдува.

Во периодот Јануари-Јуни 2022 година до Агенцијата не беше поднесено барање за потврдување на дозвола издадена на превозник од надлежен орган на друга држава во согласност со законодавството на Европската унија.

3.2. Жалба на железничкиот превозник по актите донесени од управителот на Инфраструктура

Согласно член 99 од Законот за железничкиот систем железничкиот превозник има право да поднесе жалба до Агенцијата, ако смета дека бил неправично третиран, дискриминиран или е на некој начин оштетен и не се согласува со одлуката донесена од управителот на инфраструктура, а во врска со:

- објавата на мрежа,
- критериумите содржани во објавата на мрежа,
- процесот за доделување на инфраструктурните капацитети и постигнатите резултати,
- планот за наплата,
- висината или структурата на надоместокот за пристап до инфраструктурата кој се плаќа или траба да се плати и
- договорите за пристап.

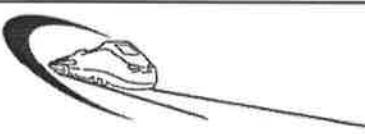
Во текот на Јануари-Јуни 2022 година до Агенцијата не беше поднесено жалба од страна на железничкиот превозник.

3.3. Соработка со национални државни органи, организации и институции

- Агенцијата до Агенцијата за заштита на правото за слободен пристап до информации од јавен карактер на ден 04.01.2022 година достави Годишен извештај за спроведување на Законот за слободен пристап до информации од јавен карактер за календарската 2021 година.

Пописната комисија на Агенцијата составена од:

1. Никола Костадиновски - претседател
2. Ивана Анѓеловска - член
3. Даринка Којзаклиева Жекова - член

АГЕНЦИЈА ЗА РЕГУЛИРАЊЕ НА ЖЕЛЕЗНИЧКИОТ СЕКТОР

изврши редовен попис на материјалните и нематеријалните средства, паричните средства, побарувањата и обврските на Агенцијата за 2021 година, со состојба на ден 31.12.2021 година. Од извршениот попис се изготвија пописни листи за материјалните и нематеријалните средства, ситниот инвентар, паричните средства, побарувањата и обврските со состојба на ден 31.12.2021 година. Комисијата работеше во полн состав, работата се одвиваше во нормални услови и не беа пронајдени никакви неправилности.

- Агенцијата до железничките компании достави Барање за достава на извештај за состојбата на пазарот на железничките услуги во Република Македонија за 2021 година и извештај за основни критериуми за контрола на квалитетот на услугите во превозот на патници со железница. Железничките компании ги доставија бараните податоци до Агенцијата и истите да беа вклучени во Годишниот извештај за работа на Агенцијата за регулирање на железничкиот сектор за 2021 година.
- Агенцијата Годишната сметка за 2021 година на Агенцијата ја достави до Регистарот на годишните сметки при Централниот регистар на Република Северна Македонија на ден 24.02.2022 година, согласно Законот за сметководство на непрофитни организации.
- Агенцијата до управителот на инфраструктура достави Барање за годишно остварениот приход од надоместок за користење на железничката инфраструктура за 2021 година, и тоа за минималниот пакет на услуги и пристапот по пруга до службни објекти. Врз основа на доставената информација Агенцијата ја утврди Годишната такса за регулирање на пазарот на железничките услуги која се наплатува од управителот на инфраструктурата, односно Јавното претпријатие за железничка инфраструктура Железници на Република Северна Македонија - Скопје, и од железничкиот превозник, односно Железници на Република Северна Македонија Транспорт АД - Скопје, и на ден 23.02.2022 година до железничките компании достави Решенија за Годишна такса за регулирање на пазарот на железничките услуги за 2022 година.
- Агенцијата до Министерството за информатичко општество и администрација достави Годишен план за обуки на административни службеници за 2022 година на Агенцијата, согласно Законот за вработените во јавниот сектор.
- Агенцијата до Министерството за информатичко општество и администрација достави Извештај за реализација на Годишниот план за вработување за Второто полугодие на 2021 година (Јули-Декември), согласно Законот за вработените во јавниот сектор.

АГЕНЦИЈА ЗА РЕГУЛИРАЊЕ НА ЖЕЛЕЗНИЧКИОТ СЕКТОР

- Агенцијата до Државната комисија за спречување на корупцијата достави Извештај за примени пријави од укажувачи во 2021 година, согласно Законот за заштита на укажувачи.
- Претставници на Агенцијата на ден 15.03.2022 година учествуваа на подготвителниот состанок на Поткомитетот за транспорт, животна срејина, енергетика и регионален развој.
- Претставници на Агенцијата на ден 17.03.2022 година учествуваа на Поткомитетот за транспорт, животна срејина, енергетика и регионален развој.
- Претставници на Агенцијата на ден 18.03.2022 година присуствуваа на Проектот за Поддршка за развој на Северна Македонија 2022 – 2042, Национална развојна Стратегија – Фаза 2, Инфраструктура (Транспортна инфраструктура, управување со води и инфраструктура за води, информациски и комуникациски технологии и широкопојасна инфраструктура, просторно планирање).
- Агенцијата на ден 28.03.2022 година, со цел запазување на законскиот рок од член 109 став (4) од Законот за железничкиот систем, до Собранието на Република Северна Македонија го достави на Годишниот извештај за работа за 2022 година на Агенцијата, усвоен од Управниот одбор на Агенцијата.
- Претставници на Агенцијата на ден 30.03.2021 година учествуваа на Конференцијата „Инфраструктурата го поттикнува развојот и ја поддржува климатската акција“.
- Врз основа на „Одлука за за распишување јавен оглас за именување на директор на Агенцијата за регулирање на железничкиот сектор“, донесена на 7-та седница на Управниот одбор одржана на 25.03.2022 година, се објави „Јавен оглас за именување директор на Агенцијата за регулирање на железничкиот сектор“ во дневните весници „Нова Македонија“ и „Lajm“ на 26.03.2022 година, во траење од 8 (осум) дена од денот на објавување на огласот во дневните весници (односно со рок за пријавување до 02.04.2022 година).

Врз основа на внимателно разгледување на поднесената пријава, еволуација на документацијата, извршеното интервју со кандидатот на ден 12.04.2022 година, доставениот записник од страна на Комисијата за избор и именување на директор на Агенцијата, Управниот одбор констатира дека кандидатот Боре Еркечов, од

АГЕНЦИЈА ЗА РЕГУЛИРАЊЕ НА ЖЕЛЕЗНИЧКИОТ СЕКТОР

Скопје, најсоодветно ги исполнува условите предвидени во Јавниот оглас за именување на директор на Агенцијата.

Управниот одбор на ден 14.04.2022 година усвои Одлука за именување на директор на Агенцијата за регулирање на железничкиот сектор со мнозинство гласови од вкупниот број членови на Управниот одбор.

Директорот на Агенцијата ќе ја застапува и претставува Агенцијата и ќе ги има сите овластувања согласно Законот за железничкиот систем и другите позитивни правни норми, со цел непречено одвивање на работата на Агенцијата, од 17.05.2022 година, со мандат од четири години, а најдоцна до 17.05.2026 година.

- Претставници на Агенцијата се состанаа со Емилија Ѓорѓичкова, локалниот експерт на Транспортната заедница на Европа – TODIS, а во врска со воспостапувањето на информациониот систем на Транспортната заедница на Европа - TODIS (Transport Observatory Database/Information system).
- Агенцијата спроведе полугодишно интервју со административните службеници во Агенцијата, согласно Законот за административни службеници.
- На ден 19.05.2022 година до Министерството за транспорт, врски и екологија, Министерството за информатичко општество и администрација и Заменикот на Претседателот на Владата за европски прашања, во врска со Извадокот од Нацрт-записникот од Дваесет и третата седница на Владата на Република Северна Македонија одржана на 8 март 2022 година, со кој Владата ја разгледа Информацијата за статусот на реализација на активностите во рамките на ИПА 2017 проектот „Подршка на државната реорганизација“ и го усвои Интегралниот Извештај за државна реорганизација, Агенцијата достави мислење врз основа на аргументирани податоци, односно:

Агенцијата, меѓу другото, истакна дека е основана од страна на Собранието на Република Северна Македонија во 2009 година со единствена цел да ги креира правилата што ќе имаат круцијално влијание во железничката област, во насока на потврда на нејзината функционалност, при што ги информира надлежните институции за неколку факти кои одат во прилог на тоа дека треба да се отфрлат препораките за реорганизација на Агенцијата.

Агенцијата го изрази својот став дека не се согласува со предложените промени кои се однесуваат на нејзината реорганизација, односно не се согласува со предлогот за спојување на помалите и поголемите регулаторни тела, во нејзиниот случај во

Економски регулатор, и одземањето на самостојноста и дел од надлежностите од причина што истите не се во согласност со преземените меѓународни стандарди и препорачани практики од областа на железниците, како и препораките на Европската Комисија и меѓународните организации од областа на железниците.

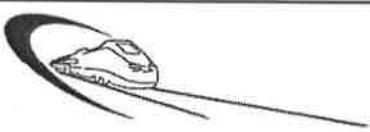
Предлогот за спојување на помалите и поголемите регулаторни тела во Економски регулатор во основа се темели само на генералната теза за нефункционалност, без потребната вредносна анализа, оттука Агенцијата не би се сложила со препораките кои не се поткрепени со аргументирана анализа и персонализирана со докази за поединечните трошоња на секој од инволвираните субјекти споредено со придонесот за пазарите кои ги регулираат.

Агенцијата навремено и нужно достави свое мислење со цел да превенира состојба констатирани „неefикасности на помалите регулаторни тела“ наведени во Извештајот кои се спротивни на ефикасното, ефективното и функционално работење на Агенција.

Воедно, Агенцијата оправдано побара задржување на статусот како самостојно и непрофитно правно лице кое врши јавни овластувања во согласност со Закон за железничкиот систем.

Агенцијата ги замоли надлежните институции да согласно точка 3 од Извадокот на Нацрт-записникот од Дваесет и третата седница на Владата на Република Северна Македонија одржана на 8 март 2022 година да достават информација до Владата во која ќе се содржат претходно образложените аргументи за неприфаќе на препораките од Интегралниот Извештај кои се однесуваат на Агенцијата.

- Агенцијата на ден 26.05.2022 година до Министерството за транспорт и врски достави мислење за Информацијата за реализација на мерките од Акцискиот план за железници, Акцискиот план за олеснување на транспортот, Акцискиот план за патишта и Акцискиот план за безбедност на патиштата усвоени од Владата на Република Северна Македонија и Министерскиот Совет на Транспортната заедница.
- ЖРСМ Транспорт АД Скопје до Агенцијата на ден 17.06.2022 година достави Полиса за осигурување од општа одговорност и Полиса за задолжително осигурување на патници во јавниот превоз од последици на несреќен случај (незгода). Агенцијата при извршениот увид во документацијата утврди дека ЖРСМ Транспорт АД Скопје ги достави потребните документи согласно членот 16 став (1) алинеа 7 од Законот за железничкиот систем, со кои се докажува дека се исполнети условите за

поседување и важноста на Дозволата за вршење на јавен железнички превоз Број 01.

Согласно член 15 ставови (7) и (11) од Законот за железничкиот систем, Агенцијата на ден 23.06.2022 година до ЖРСМ Транспорт АД Скопје доставува Финансиско покритие за одговорност од вршење дејност.

3.4. Меѓународна соработка

Во периодот Јануари - Јуни 2022 година Агенцијата преку видео конференции учествуваше на средбите со регулаторните тела и други учесници во железничкиот сектор од регионот и Европска унија и тоа:

- Претставници на Агенцијата учествуваа на Регионална работилница TAIEX за железнички гранични премини во периодот од 07-08 март 2022 година.
- Претставници на Агенцијата учествуваа на состанокот на Регулаторните тела за железница на Европската унија каде нашата Агенција е посматрач. Состанокот се одржа на ден 29.03.2022 година. Во текот на состанокот регулаторите го презентираа своето работење во минатиот период.
- Претставници на Агенцијата учествуваа на Пленарното Собрание на независната група на регулатори IRG-Rail кое се одржа во периодот од 24-25.05.2022 година.

На состаноците директорот на Агенцијата ја елаборира состојбата на пазарот за железнички услуги во Република Северна Македонија. На овие состаноци на земјите членки на Европската унија и трите придружни членови Република Швајцарија, Република Норвешка и Република Северна Македонија, основни теми беа унапредување на ефикасноста во железничкиот сообраќај и усогласување со измените на европската законска регулатива. Овие размени на искуства и барање решенија за проблемите со кои се среќаваат регулаторните агенции на отворениот европски пазар на железнички транспортни услуги се важни во пресRET на отварање на пазарот на железничките услуги во Република Северна Македонија врз основа на Законот за ратификација на Договор за основање на Транспортна заедница донесен од страна на Собранието на Република Северна Македонија

4. Контрола на квалитетот на услугите кои железничките превозници им ги обезбедуваат на патниците во железничкиот сообраќај и права на патниците и услугите кои управителот на инфраструктурата им ги обезбедува на железничките превозници

Контрола на квалитетот на услугите кои железничките превозници им ги обезбедуваат на патниците во железничкиот сообраќај и права на патниците и услугите кои управителот на инфраструктурата им ги обезбедува на железничките превозници согласно законот за железнички систем го врши Агенцијата за регулирање на железничкиот сектор. Почитувањето на квалитетот на услугите кои железничките превозници им ги обезбедуваат на патниците во железничкиот сообраќај и правата на патниците, од страна на железничките превозници (во моментов, Железници на Република Северна Македонија Транспорт АД - Скопје), Агенцијата ги следи преку исполнувањето на услугите кои се утврдени во „Договор за вршење на јавна патничка услуга како услуга од јавен интерес во железничкиот превоз на патници и компензирање на дел од загубите при давање на услугата, за период 2020-2022 година“, склучен помеѓу Министерството за транспорт и врски и Железници на Република Северна Македонија Транспорт АД - Скопје. Во Договор се дефинирани следните услуги:

1. Безбеден и сигурен превоз на патници од почетната до крајната дестинација;
2. Придржување и почитување на возниот ред;
3. Достапност на возовите за инвалидизирани лица и лица со намалена способност за движење, како и даање на бесплатна помош;
4. Одржување на хигиена во возовите;
5. Истакнување на огласни табли за возен ред во чекалните и пероните;
6. Информации во текот на патувањето на патникот доколу технички е возможно (доцнење, услуги во возот, следна железничка станица, главни услуги за поврзување, сигурносни и безбедносни прашања);
7. Доколку железничката услуга не може да продолжи, се организира во најкраток можен рок алтернативна услуга за превоз на патниците;
8. Греене во возот за време на ниски надворешни температури во текот на годината;
9. Поседување на доволно капацитети во секој момент во зависност од потребата за превоз на патници и
10. Овозможување на продажба на билети во билетарници или апарати за продажба на билети и во воз.

АГЕНЦИЈА ЗА РЕГУЛИРАЊЕ НА ЖЕЛЕЗНИЧКИОТ СЕКТОР

Почитувањето на квалитетот на услугите кои **управителот на инфраструктурата** им ги обезбедува на железничките превозници (во моментов Јавното претпријатие за железничка инфраструктура Железници на Република Северна Македонија, а претходно Јавното Претпријатие Македонски Железници Инфраструктура – Скопје) се следи преку исполнувањето на услугите кои се утврдени во Договорот за регулирање на меѓусебните права и обврски за обезбедување и реализацирање на финансиски средства наменети за железничката инфраструктура, склучен помеѓу Министерството за транспорт и врски и ЈП МЖ Инфраструктура – Скопје.

Утврдените услуги се:

- Точност;
- Сигурност;
- Пристап;
- Достапност;
- Состојба на пазарот и
- Надоместок за заситена инфраструктура.

Агенцијата оваа надлежност ја извршува преку добиените периодични извештаи од двете железнички компании и преку свои овластени лица на терен на лице место. Во периодот Јануари-Јуни 2022 година Агенцијата спроведе контрола на квалитетот на услугите кои железничките превозници им ги обезбедуваат на патниците во железничкиот сообраќај како мониторинг за почитување на права на патниците и контрола на квалитетот на услугите кои управителот на инфраструктура им ги обезбедува на железничките превозници.

Контролата се состоеше во утврдување на отстапување и непочитување на квалитетот на услугите кои железничкиот превозник им ги обезбедува на патниците во железничкиот сообраќај и контроли на квалитетот на услугите кои управителот на инфраструктура им ги обезбедува на железничките превозници.

На ден 26.04.2022 година вработен во Агенцијата за регулирање на железничкиот сектор, согласно член 97-б и 97-в од Законот за железничкиот систем, спроведе контрола на квалитетот на услугите кои Јавното Претпријатие железничка инфраструктура Железници на Република Северна Македонија им ги обезбедува на железничките превозници на станица Скопје. При вршењето на контрола како овластеното лице задолжително се легитимира пред вработените во Инфраструктура по пристигнувањето на железничките станици. При контролата на квалитетот кој го обезбедува Инфраструктурната компанија на железничка станица Скопје утврдена е следната фактичка состојба:

Пријатопот од железничката станица до перонот е безбеден. Во чекалните и пероните имаше истакнато возен ред на огласни табли, односно станицата поседува огласни табли

АГЕНЦИЈА ЗА РЕГУЛИРАЊЕ НА ЖЕЛЕЗНИЧКИОТ СЕКТОР

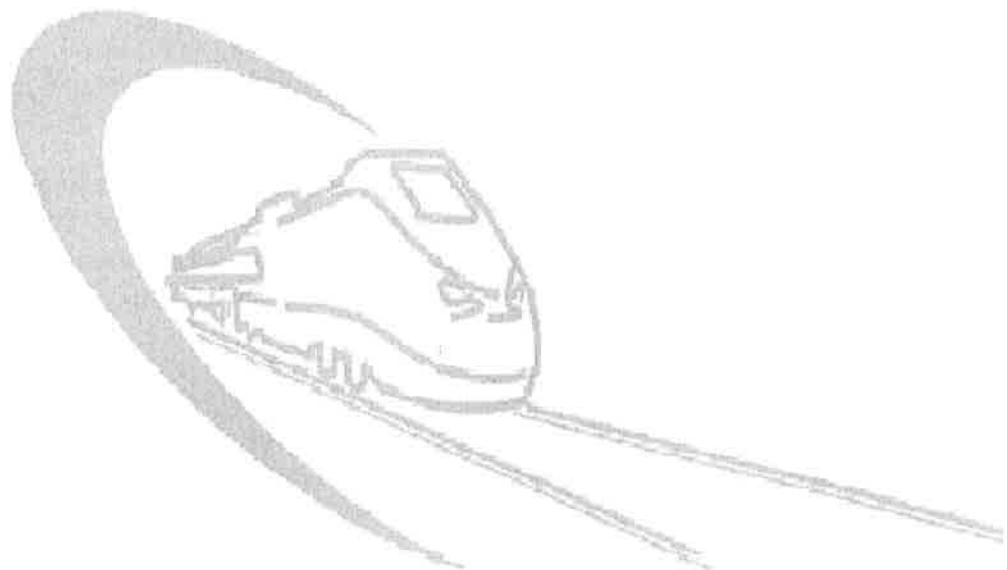
за возен ред во чекалните и вестибилот. Станицата поседуваат чекална која е осветлена и со доволен број седишта. Но истата беше заклучена и недостапна за патниците. Хигиената во патничката станица и вестибилот е на скромно ниво. Станицата поседува книга за жалби.

Во моментот на контрола подвижните скали не беа во функција. Возот 642 по возен ред требаше да биде примен на 2-ри колосек, а беше примен на 5-ти колосек. За истата измена немаше известување.

За погоре споменативе наводи беше известен управителот на инфраструктура кој по истите се произнесе со допис до Агенцијата.

Во дописот Управителот на инфраструктура укажува:

- Одржувањето на подвижните скали е проблем кој е ќе биде решен со поголема инвестиција со усвојување на годишниот план за инвестирање,
- Чекалните се заклучени од причина што во нив престојувале бездомни лица,
- Дефектот на мониторите и системот за информирање е отстранет и се во функција,
- Во однос на хигиената и нејзиното подбрување не известија дека договорот за одржување на хигиена е истечен и дека тендерската постапка со службата за одржување е во тек.

5. Финансиски извештај за периодот Јануари-Јуни 2022 година на Агенцијата за регулирање на железничкиот сектор

Реализацијата на приходите и расходите во периодот Јануари-Јуни 2022 година е согласно Годишната програма за работа и развој на Агенцијата за регулирање на железничкиот сектор за 2022 година усвоена од Управниот одбор на Агенцијата на 18.11.2021 година и одобрена од Собранието на Република Северна Македонија на 05.04.2022 година со Одлука број 08-1669/1

Реализирани приходи

Основен извор на приход кој го обезбедува Агенцијата за вршење на дејноста е приходот од годишна такса за регулирање на пазарот на железничките услуги, и тоа од управителот на железничката инфраструктура и железничкиот превозник односно од Јавното претпријатие за железничка инфраструктура Железници на Република Северна Македонија - Скопје, и Железници на Република Северна Македонија Транспорт АД - Скопје, а согласно член 108 од Законот за железничкиот систем. Основица за пресметување на годишната такса е 1,5 % од остварениот годишен надоместок во претходната година за користење на железничката инфраструктура од минималниот пакет на услуги и пристапот по пруга до услужните објекти.

Согласно законски дефинираниот начин на пресметка на годишната такса за регулирање на пазарот на железничките услуги за 2022 година се изготвила и доставија Решенија со кои Јавното претпријатие за железничка инфраструктура Железници на Република Северна Македонија - Скопје, се задолжи за износ од 1.600.204,00 денари и Железници на Република Северна Македонија Транспорт АД - Скопје за износ од 3.733.810,00 денари, или во вкупен износ од 5.334.014,00 денари. Задолжените субјекти имаат обврска долгот да го платат во два еднакви дела, едниот дел до 31 Март, а другиот дел до 30 Септември 2022 година.

Валутниот рок за подмирување на обврската 31 Март за првиот дел од годишната такса за регулирање на пазарот на железничките услуги за 2022 година го немаат испочитувано ниту Јавното претпријатие за железничка инфраструктура Железници на Република Северна Македонија - Скопје, ниту Железници на Република Северна Македонија Транспорт АД - Скопје.

Јавното претпријатие за железничка инфраструктура Железници на Република Северна Македонија - Скопје, имаше обврската до 31.03.2022 година да плати 50% од таксата за 2022 година во износ од 800.102,00 денари. Првиот дел од таксата е подмирен заклучно со 30.04.2022 година. Останатиот дел од 800.102,00 денари достасуваат до 30.09.2022 година.

Железници на Република Северна Македонија Транспорт АД - Скопје ги нема подмилено обврските: за годишна такса од 2022 година во износ од 3.733.810,00 денари, за годишна такса за 2021 година во износ 3.566.038,00 денари, и дел од годишна такса за

АГЕНЦИЈА ЗА РЕГУЛИРАЊЕ НА ЖЕЛЕЗНИЧКИОТ СЕКТОР

2020 година во износ од од 538.331,00 денари. Вкупниот долг на Железници на Република Северна Македонија Транспорт АД - Скопје со 30.06.2022 година изнесува 7.838.179,00 денари.

Во периодот Јануари-Јуни 2022 година Агенцијата реализира вкупен приход од 14.223.803,00 денари и тоа:

- Пренесениот приход од минатата 2021 година во износ од 10.423.701,00 денари,
- Наплатена годишна такса за регулирање на пазарот на железнички услуги од минати години во износ од 3.000.000,00 денари,
- Наплатена годишна такса за тековната 2022 година износ од 800.102,00 денари

Реализираниот приход во првото полугодие од 2022 година во однос на планираниот за 2022 година изнесува 66%, а во однос на реализираниот во цела 2021 година достигнати се 92% и во однос на реализацијата во истиот период Јануари-Јуни 2021 година достигнат е 129%.

кonto	опис на кonto	план 2022 година	реализир. 2021г	реализир. 01-06/2021	реализир. 01-06/2022	реал, 01-06-2022/2022пл	реал, 01-06-2022/2021	реал, 01-06-2021
751	Ненаплатена Годишна такса за регулирање на пазарот на железнички услуги за минати години	8.313.117	6.205.592	2.496.844	3.000.000	36%	48%	120%
751	Годишна такса за регулирање на пазарот на железнички услуги	5.456.650	1.528.302	764.151	800.102	15%	52%	105%
	Пренесен приход од мината година	7.627.192	7.743.333	7.743.333	10.423.701	137%	135%	135%
	Други приходи-камати	-	0	0	0	0%	0%	0%
	ВКУПЕН ПРИХОД	21.396.959	15.477.227	11.004.328	14.223.803	66%	92%	129%

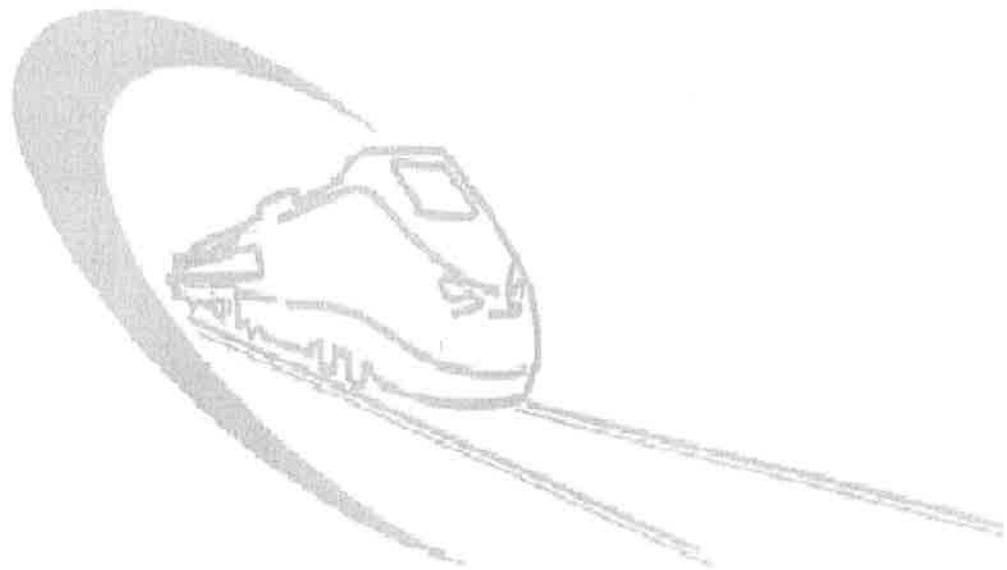

Реализирани расходи

За периодот од првите шест месеци од 2022 година реализиран е расход 3.316.494,00 денари кој е само 16% од планираните расходи за 2022 година и 67% во однос на вкупно реализираните во 2021 година. Реализираниот расход во ова шестомесечие во однос на истиот период од 2021 година е поголем за 59% од минатогодишниот. Како резултат на последиците со пандемијата со COVID 19 и економската криза, расходите се реализираат со крајно внимание и се сведени на неопходниот минимум.

Сите обврски – долгови кои ги има превземено Агенцијата по основ на расходи за реализација на дејноста, редовно ги сервисира кон доверителите и вработените. Агенцијата нема неподмирени достасани долгови.

Вкупно реализираните расходи се зголемени во однос на 2021 година за 59% како резултат на злоглемен трошок за плати, кои произлегува од враќање од породилно отсуство на вработен, исплата на надоместоци на вработените по основна Колективен Договор и трошоци по основ на надометоци за претседател и членови на Управен Одбор, зголемени трошоци за електрична енергија и услуги.

Република Северна Македонија

АГЕНЦИЈА ЗА РЕГУЛИРАЊЕ НА ЖЕЛЕЗНИЧКИОТ СЕКТОР

Табела на Расходи со 30 јуни 2022 година во однос на планирани за 2022 година и реализирани во 2021 година

кonto	опис на кonto	план 2022 година	реализир. 2021г	реализир. 01-06/2022	реал, 01-06-2022/пл.2022	реал, 01-06-2022/2021
400	ПОТРОШЕНИ МАТЕРИЈАЛИ	725.000	239.902	25.103	3%	10%
	Комун. услуги - вода, ѓубарина и сл.	40.000	18.144	9.586	24%	53%
	Списанија весници и др.изданија	60.000	22.860	4.800	8%	21%
	Стручна литература	80.000	22.500	1.000	1%	4%
	Канцелариски материјали	200.000	66.010	645	0%	1%
	Средства за одржување на хигиена	60.000	45.112	722	1%	2%
	Ситен инвентар и алат	40.000	21.670	0	0%	0%
	Потрошена вода	40.000	14.960	6.820	17%	46%
	Потрошено гориво и масло	150.000	0	0	0%	0%
	Други материјали - останато	55.000	28.646	1.530	3%	5%
401	ПОТРОШЕНА ЕНЕРГИЈА	305.000	123.566	86.140	28%	70%
	Потрошена електрична енергија	305.000	123.566	86.140	28%	70%
402	ИНВЕСТИЦИОНО ОДРЖУВАЊЕ НА СРЕДСТВАТА	100.000	6.000	6.000	6%	100%
	Одржување на деловниот простор	100.000	6.000	6.000	6%	100%
403	ДРУГИ УСЛУГИ	1.180.000	420.893	180.420	15%	43%
	Телефон, телекомуникации и интернет	300.000	171.482	81.838	27%	48%
	Поштенски услуги	40.000	7.739	5.360	13%	69%
	Услуги за копирање, печатење и издавав.	40.000	28.620	10.222	26%	36%
	Услуги за одржување на хигиена	250.000	159.300	47.554	19%	30%
	Службен весник	50.000	16.500		0%	0%

Република Северна Македонија

АГЕНЦИЈА ЗА РЕГУЛИРАЊЕ НА ЖЕЛЕЗНИЧКИОТ СЕКТОР

	Поправка и одржув. хардвер и софтвер	150.000	30.623	29.736	20%	97%
	Поправка и одржување на опрема и средства	150.000	800	1.025	1%	0%
	Одржување, сервис , регистрација на моторно возило и гаражирање	150.000	0	0	0%	0%
	Други услуги	50.000	5.829	4.685	9%	80%
404	ПРЕВОЗНО - ТРАНСПОРТНИ УСЛУГИ	25.000	0	1.379	6%	0%
	Превозно - транспортни услуги	25.000	0	1.379	6%	0%
405	ИЗДАТОЦИ ЗА РЕКЛАМА, ПРОПАГАНДА И РЕПРЕЗЕНТАЦИЈА	130.000	15.655	11.718	9%	75%
	Издатоци за репрезентација	80.000	15.655	11.718	15%	75%
	Издатоци за реклами, пропаганда	50.000	0	0	0%	0%
409	ДРУГИ МАТЕРИЈАЛНИ РАСХОДИ	45.000	0	0	0%	0%
410	ПРОВИЗИЈА ЗА ПЛАТЕН ПРОМЕТ	50.000	22.573	10.528	21%	47%
	Провизија за платен промет	40.000	22.573	10.528	26%	47%
	Провизија за откуп на девизи	10.000	0	0	0%	0%
412	ПРЕМИИ ЗА ОСИГУРУВАЊЕ	50.000	8.944	8.944	18%	100%
413	ДНЕВНИЦИ ЗА СЛУЖБЕНИ ПАТУВАЊА И ПАТНИ ТРОШОЦИ	1.100.000	1.812	6.942	1%	383%
414	НАДОМЕСТ НА ТРОШОЦИ НА РАБОТНИЦИ	728.000	178.987	398.555	55%	0%
415	НЕГАТИВНИ КУРСНИ РАЗЛИКИ	15.000	0	0	0%	0%
417	ИНТЕЛЕКТУАЛНИ И ДРУГИ УСЛУГИ	5.537.000	1.350.968	847.591	15%	63%
	Обуки за стручно усвршување, семинари, конференции	600.000	21.256	3.375	1%	16%
	Надоместоци и трошоци на членови на Управен одбор	1.100.000	466.528	433.362	39%	93%
	Услуги за истражување на пазарот	450.000	70.800	0	0%	0%
	Консултантски и стручни услуги - ,изработка на студии и други професионални договорни услуги	2.437.000	725.246	361.155	15%	50%

